

Felleserklæring av Norconsult AS og Foreningen for Internasjonale Vannstudier (FIVAS)

Med utgangspunkt i klage av 22. august 2014 og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper har OECDs kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv tilrettelagt for mekling mellom partene.

Norconsult AS og FIVAS er enige om følgende:

Bakgrunn

- a) Store vannkraftprosjekter kan ha store negative konsekvenser for urbefolkninger og miljø i prosjektområder. Det er viktig at de sosiale og miljømessige konsekvenser blir minst mulig og at vannkraftprosjekter utreder og overholder urfolksrettigheter og gjennomføres ut fra de høyeste krav til sikkerhet og respekt for omgivelsene.
- b) Bedrifter skal respektere menneskerettigheter uavhengig av vertslandets eventuelle manglende etterlevelse av disse og bør etterstrebe å unngå å forårsake eller medvirke til negative konsekvenser som følge av egen virksomhet.
- c) Urfolksgrupper¹ er berørte av vannkraftprosjekter i delstaten Sarawak i Malaysia. Deler av lokalbefolkningen har måttet flytte som følge av Murum-dammen og mange risikerer å bli tvangsflyttet dersom Baram-dammen besluttes bygget.
- d) Norconsult, ved datterselskapet Norpower Sdn Bhd, har en liten rolle som teknisk rådgiver i Murum- og Baram-prosjektene. Likevel hviler det ifølge OECDs retningslinjer også et ansvar på konsulentselskaper som gjennom sine forretningsforbindelser er knyttet til prosjekter der det er risiko for menneskerettskrenkelser.
- e) Selskaper bør respektere de internasjonalt anerkjente rettighetene til dem som berøres av eller er direkte knyttet til virksomheten deres. Dette innebærer blant annet å gjennomføre risikobaserte aktsomhetsvurderinger, bestrebe seg på å forebygge eller begrense negative konsekvenser, vise åpenhet om forutsigbare risikofaktorer og konsultere interessenter i tråd med OECDs retningslinjer og menneskerettighetskonvensjonene.
- f) Hydropower Sustainability Assessment Protocol (HSAP), som er utviklet av International Hydropower Association, er et redskap for planlegging og gjennomføring av kraftutbygging på en måte som ivaretar sosiale og miljømessige forhold.
- g) I klagen fra FIVAS ble det fremmet påstander om Norconsult og Norpower sin virksomhet i Malaysia som er tilbakevist.
- h) Norconsult har i prosessen som ledet opp til klagen vært mindre åpen om sin rolle enn FIVAS forventet.
- i) Fremtidig kontakt mellom partene skal baseres på gjensidig tillit og avklaring av faktiske forhold.

¹ Hovedsakelig Penan, Kenyah og Kayan.

Vannkraftutbygging i Sarawak

- I. Sarawak er en av to malaysiske delstater på Borneo og den største av Malaysias 14 delstater. Befolkningen i Sarawak tilhører mange ulike etniske grupper. Urfolksgruppene er de mest marginaliserte gruppene i delstaten og utbyggingen av Murum-prosjektet har særlig gått utover Penan-folket.
- II. Vannkraftprosjektene Murum og Baram inngår i programmet Sarawak Corridor of Renewable Energy (SCORE) som staten Malaysia har initiert. SCORE har som mål å skape økonomisk vekst og utvikling i Sarawak.
- III. Selskapet Sarawak Energy Berhad (SEB) er ansvarlig for vannkraftprosjektene Murum og Baram. Norconsult har gjennom det heleide datterselskapet Norpower forretningsforbindelser med SEB i form av en rammeavtale som teknisk rådgiver.
- IV. Norpowers oppdrag i Murum-prosjektet har bestått i å lage prosedyrer og sjekklister i forbindelse med testing og idriftsettelse av elektromekanisk utstyr som turbiner og generatorer for SEB.
- V. Norpowers rolle i Baram-prosjektet, som ennå ikke er besluttet utbygget, er å være underkonsulent til det australske konsulentfirmaet SMEC. Oppdraget består i å utarbeide spesifikasjoner og kostnadsestimater for elektromekanisk utstyr.
- VI. Norconsult anerkjenner at vannkraftutbyggingen i Malaysia, inkludert utbyggingen av Murum-dammen og evt. bygging av Baram-prosjektet, har iboende risiko for brudd på urfolksrettigheter. Norconsult er kjent med at Malaysias menneskerettighetskommisjon (Suhakam) i en rapport skildrer bekymringsverdige forhold knyttet til denne risikoen i Murum-prosjektet. Norconsult har jevnlig tatt opp og diskutert bekymringer fra sivilsamfunnet og andre interessenter med ledelsen i SEB med mål om å forebygge eller begrense negative sosiale og miljømessige konsekvenser av prosjektene.
- VII. FIVAS erkjenner at Norconsult har gjort forhåndsvurderinger av avtaleparter som er formalisert i konsernets etiske retningslinjer. Konsernets prosedyrer for forhåndsvurderinger av avtaleparter konkretiserer ikke aktsomhetsvurderinger med hensyn til menneskerettigheter. Norconsult har likevel vurdert prosjektenes påvirkning på urfolk og tatt opp og diskutert Suhakams rapport om Murum-utbyggingen med SEB.
- VIII. FIVAS erkjenner at for konsulentselskaper vil gjennomføring av risikobaserte aktsomhetsvurderinger ofte måtte skje trinnvis med utgangspunkt i den involvering som konsulentselskapet måtte ha i et prosjekt til enhver tid.

Basis for bedrifters samfunnsansvar med fokus på urfolksrettigheter og aktsomhetsvurderinger med hensyn til menneskerettigheter

Norconsult vil presisere at selskapet i sine prinsipper for Ledelse, Verdier og Etikk i Norconsult (LiVE) samt i sine etiske retningslinjer (Norconsult Code of Ethics), som er fastsatt av styret, har sluttet seg til internasjonalt anerkjente menneskerettigheter (UDHR). Norconsults etiske retningslinjer fastsetter at selskapet skal respektere menneskerettigheter og foreta integrity due diligence.

Ut fra dette verdigrunnlaget har Norconsult gitt tilslutning til følgende:

- 1) Norconsult skal sikre at konsernets etiske retningslinjer og styringsdokumenter er i samsvar med OECDs retningslinjer.
- 2) Norconsult vil publisere informasjon om hvilke områder de er involvert i og svare på henvendelser om hvilke prosjekter de er involvert i, med forbehold om unntak for prosjekter

der kontrakten er taushetsbelagt. Norconsult vil svare på forespørsler om vurderinger av risiko.

- 3) Norconsult har integrert menneskerettigheter i selskapets etiske retningslinjer og vil ta en aktiv rolle i dialog med sine forretningsforbindelser for å bringe prosjekter de er knyttet til i tråd med internasjonale menneskerettigheter, herunder urfolksrettigheter.
- 4) Norconsult vil i tillegg til sin integrity due diligence foreta human rights due diligence i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette innebærer også åpenhet om hvilke krav som er stilt og hvilke vurderinger som er gjort.
- 5) Norconsult respekterer urfolksrettigheter i tråd med ILO-konvensjon 169 og FNs Urfolkserklæring (UNDRIP). Norconsults virksomhet i Sarawak i Malaysia og ellers skal være i overenstemmelse med bestemmelsene i disse dokumentene.
- 6) Norconsult vil rapportere på bærekraftsindikatorer med grunnlag i Global Reporting Initiative (GRI) og egendefinerte indikatorer spesielt utformet for deres virksomhet. Norconsult skal i videreutviklingen av sine kvalitative og kvantitative indikatorer trekke på tilbakemeldinger fra både interne og eksterne kilder, inkludert grupper som kan berøres av virksomheten.

2. juni 2015, Oslo.

.....
Per Kristian Jacobsen
Konsernsjef
Norconsult AS

.....
Jonas Holmqvist
Daglig Leder
Foreningen for Internasjonale Vannstudier (FIVAS)

.....
Ola Mestad
Mekler